

FONDS WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK
SEKSUALITEIT

JAARVERSLAG

2018

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2018

1. Inleiding	2
2. Bestuurlijke activiteiten	3
3. Wetenschapsbeleid en subsidiestromen	5
4. Subsidies voor onderzoeks- en implementatieprojecten	6
Onderzoek in het nieuws	12
5. Financieel beleid	13
Publicaties 2018	14
Bijlage Collectiebeheer	15
Maandelijks aantal bezoekers website	16
Jaarrekening 2018	17

1 Inleiding

De samenstelling van het bestuur kende in het afgelopen jaar een wisseling van twee bestuursleden. Gezien hun grote ervaring en brede kennis was het spijtig om, na vele jaren van prettige samenwerking, afscheid te moeten nemen van mw prof.dr M. du Bois-Reymond en dr Th. van der Meer. Gelukkig zijn in hun plaats twee uitstekende nieuwe bestuursleden aangetreden, dr P. Mepschen en mw dr L. Kuyper. Qua achtergrond en expertise vormen zij een goede aanvulling op het nog zittende bestuur. Wij zien uit naar een vruchtbare samenwerking.

Ook dit jaar kende het FWOS vier soorten subsidies: de kleine geldstroom, de midden geldstroom, de grote geldstroom en beurzen voor deelname aan het *Summer Institute on Sexuality, Culture and Society* (SIS) van de *School of Social Sciences* aan de Universiteit van Amsterdam. Toekenning van subsidies in de kleine- en midden-geldstroom en de beurzen verliep als tevoren. In hoofdstuk 4 is te zien welke subsidies werden toegekend. De onderzoeken die in het kader van de call *Diversiteit, ruimte en seksuele ontwikkeling* werden uitgevoerd kwamen in 2018 grotendeels ten einde. Zij werden succesvol afgerond en resulteerden in twee dissertaties, enkele wetenschappelijke artikelen en aandacht in de pers (zie paragraaf 4.1.2). Het bestuur beraadt zich momenteel op het beleid voor de komende jaren en een volgende grote subsidieronde.

In de midden geldstroom nam in het afgelopen jaar het aantal aanvragen flink toe. Desondanks is het honoreringspercentage met 32% (12 van de 38) nog steeds vrij hoog.

2 Bestuurlijke activiteiten

2.1 Bestuur

In 2018 hebben mw prof.dr. M. du Bois-Reymond en dr. Th. van der Meer na tien jaar afscheid genomen van het bestuur. Dr. Van der Meer blijft verantwoordelijk voor de Collectie Brongersma en is in die hoedanigheid adviseur van het bestuur. Als nieuwe leden traden toe dr. P Mepschen en mw dr. L Kuyper.

De samenstelling van het bestuur was eind 2018 als volgt:

- mw prof.dr P.T. Cohen-Kettenis, voorzitter;
- B. Tuk, secretaris;
- J.G. Sloff, penningmeester;
- dr P.J.H. Mepschen, lid.

Mw dr Kuyper werd in 2018 gekozen als nieuw bestuurslid maar pas in 2019 officieel benoemd.

In 2018 heeft het bestuur viermaal vergaderd. De voornaamste taak was het beoordelen en al dan niet toekennen van subsidies in het kader van de midden geldstroom die bij de herstructurering is ingevoerd (zie paragraaf 3.1.2). Een evaluatie van dit tweede jaar van de midden geldstroom heeft niet tot noemenswaardige veranderingen geleid.

In de bestuursvergaderingen is voornamelijk gesproken over voorstellen in het kader van de twee subsidierondes van de midden geldstroom. Zoals op de website van het FWOS staat toegelicht, kunnen in twee rondes aanvragers projectideeën aanmelden. Een eerste ronde van projectideeën en een tweede ronde van uitgewerkte projectvoorstellen. Bij de eerste ronde selecteert het bestuur de veelbelovende projectideeën die voor nadere uitwerking in aanmerking komen. Bij de tweede ronde worden uitgewerkte voorstellen zowel door bestuursleden als externe reviewers beoordeeld. In 2018 zijn zestien projectideeën ontvangen. Op basis daarvan zijn zeven indieners uitgenodigd hun idee uit te werken. Vijf zijn gehonoreerd; daarvoor is in totaal € 206.257 toegekend (zie hoofdstuk 4).

Aangezien het project Diversiteit, ruimte en seksuele identiteit (zie paragraaf 4.1.2) zijn voltooiing nadert, is in 2018 is binnen het bestuur gebrainstormd over een nieuwe call in het kader van de grote geldstroom. Met de instroom van grote aantallen asielzoekers en vluchtelingen heeft het bestuur zich de vraag gesteld hoe het met de seksuele ontwikkeling van vluchtelingenkinderen en -jongeren gaat en of specifiek onderzoek gewenst is. In april 2018 heeft het bestuur daarom een verkennend seminar met experts georganiseerd als voorbereiding op een specifieke call en het nieuwe wetenschapsbeleid. Het seminar bevestigde de relevantie naar onderzoek en gaf concrete aanbevelingen voor specifieke onderzoeksvragen.

In 2018 is één aanvraag voor de kleine geldstroom ontvangen. Dit project is ook in 2018 afgerond (zie hoofdstuk 4). Voor de twee scholarships die het FWOS net als in het voorgaande jaar beschikbaar had gesteld ten behoeve van het *Summer Institute on Sexuality, Culture and Society (SIS)* van de *School of Social Sciences* aan de Universiteit van Amsterdam stelde zijn geen honoreerbare aanvragen binnengekomen. Voor nadere informatie (en voortzetting van de scholarships) verwijst het bestuur naar de websites van het FWOS en het SIS.

2.2 Commissie Vermogensbeheer

2.2.1 Samenstelling van de Commissie Vermogensbeheer en vergaderfrequentie

De Commissie Vermogensbeheer wordt gevormd door voorzitter mw prof.dr P.T. Cohen-Kettenis en penningmeester J.G. Sloff. Zij overleggen enkele malen per jaar met de ABN AMRO.

2.2.2 Kort overzicht van de belangrijkste activiteiten van de Commissie Vermogensbeheer in 2018

Ook dit jaar is het strategisch beleggingsbeleid (profiel) ten opzichte van de voorgaande jaren niet veranderd. Dit betekent een handhaving van het matig defensief risicoprofiel. De gemiddelde gehanteerde opbrengst van de portefeuille bedraagt ongeveer 3% per jaar. De portefeuillevesting bestond in het jaar 2018 uit 34,6% in aandelen, voor 39% uit obligaties (licht overwogen), voor 13,5% uit alternatieve beleggingen (licht overwogen) en voor 12,9% uit liquiditeiten (zwaar overwogen). Deze percentages worden door de vermogensbeheerder getoetst aan de afgesproken bandbreedte.

Het sentiment op de financiële markten was in het vierde kwartaal behoorlijk negatief hetgeen zijn weerslag had op de aandelenkoersen. Staatsobligaties boden weliswaar een veilige haven maar door de dalende rentecurve werden er steeds minder renteopbrengsten bijgeschreven. De meer risicovolle bedrijfsobligaties compenseerden dit enigszins maar alertheid op wanbetaling bleef geboden. Ook de wereldwijde politieke situatie noopte tot voorzichtigheid. Vandaar de relatief substantiële grote positie liquiditeiten.

Dit alles resulteerde in een behoorlijk negatief netto beleggingsresultaat van € 125.000. Dat is een negatief rendement op het vermogen van 4,5%.

Op basis hiervan beraadt de commissie zich – in overleg met de vermogensbeheerder – of bepaalde portefeuilleaanpassingen nodig zullen zijn. We leven in een snel veranderende wereld, wat misschien een andere beleggingsomgeving vraagt.

3. Wetenschapsbeleid en subsidiestromen

Het FWOS kent met ingang van 2016 drie subsidie- of geldstromen: klein, midden en groot.

3.1.1 Kleine geldstroom

De kleine geldstroom is doorlopend, in die zin dat het FWOS jaarlijks maximaal € 20.000 beschikbaar heeft (op is op) voor kleine subsidieaanvragen van € 500 tot € 5.000 voor bijvoorbeeld cofinanciering van publicaties, seminars, voorlichtingsmateriaal, enzovoort. Aanvragen zijn niet aan een datum gebonden. Ze dienen aan te sluiten bij de missie van het FWOS, en reële informatie te bevatten over cofinanciering. Het bestuur besluit na intern overleg over subsidieverzoeken.

3.1.2 Midden geldstroom

In het kader van de midden geldstroom stelt het FWOS twee maal per jaar enkele subsidies van maximaal € 50.000 beschikbaar voor wetenschappelijk onderzoek en/of implementatie/disseminatie projecten. Het FWOS hanteert criteria en procedures voor aanvragen in het kader van deze geldstroom, die op de website worden toegelicht. Bestuursbesluiten over aanvragen zijn mede gebaseerd op externe reviews.

3.1.3 Grote geldstroom

Het FWOS heeft in de afgelopen tien jaar enkele grote calls met onder andere ZonMw en NWO uit doen gaan, evenals enkele eigen onderzoek-calls. De gezamenlijke calls zijn afgerond en hebben geresulteerd in een vijftal dissertaties. In projecten die uit de eigen calls zijn voortgekomen zijn thans nog twee aio's (*Diversiteit, ruimte en seksuele identiteit*, zie paragraaf 4.1.3) en een postdoc (*How young people perceive and practice good sex*, zie paragraaf 4.1.4) werkzaam.

3.1.4 Huidige wetenschapsbeleid van het FWOS

De call *Diversiteit, ruimte en seksuele identiteit* viel nog onder het *Programma Wetenschapsbeleid 2009-2013* en nadert zijn voltooiing. Het project *How young people perceive and practice good sex* kwam voort uit het *Programma Wetenschapsbeleid 2014-2018*. Dat project is was 2018 nog gaande. Ter voorbereiding van het nieuwe programma Wetenschapsbeleid en de nieuwe call 'Seksuele ontwikkeling vluchtelingenjeugd' werd in het voorjaar een seminar met diverse externe experts gehouden (zie verder het overzicht bij paragraaf 4.1).

3.1.5 Scholarships

Het FWOS stelde sinds 2016 jaarlijks twee scholarships beschikbaar voor het vier weken durende *Summer Institute on Sexuality, Culture and Society van de Graduate (SIS)* van de School of Social Sciences aan de Universiteit van Amsterdam.. De scholarships bestaan uit lesgeld en eventueel een vergoeding voor huisvesting in Amsterdam en werden bij toekenning uitgekeerd aan het SIS.

In 2018 is besloten om ook aanvragen voor een scholarship bij andere Nederlandse universiteiten in 2019 mogelijk te maken. Het aantal van twee scholarships blijft gehandhaafd.

4. Subsidies voor onderzoeks- en implementatieprojecten in 2018

Hieronder volgt een chronologisch overzicht van geaccepteerde en reeds gesubsidieerde projecten in 2018. De projecten vallen onder het *Programma Wetenschapsbeleid 2014-2018*.

4.1 Onderzoeks- en implementatieprojecten

Afgeronde projecten in 2018

4.1.1 IHLIA-rapportage project 'Digitaliseren diverse periodieken'

<i>Financiering</i>	€ 10.040
<i>Projectleiding</i>	Mw dr A. Andeweg (UU)
<i>Looptijd</i>	Maart tot december 2018.
<i>Doelstelling</i>	Digitaliseren van de verzameling LHBT periodieken van de UvA.
<i>Producten/ Implementatie</i>	Digitalisering in Microformat.

Lopende onderzoeksprojecten en subsidies in 2018

4.1.2 Diversiteit, ruimte en seksuele identiteit

<i>Financiering</i>	€ 534.024
<i>Projectleiding</i>	Mw dr A. M'charek (UvA) / mw prof.dr W. Jansen (RU Nijmegen)
<i>Uitvoering</i>	Twee aio's
<i>Looptijd</i>	September 2012 tot september 2016.
<i>Doelstelling</i>	Inzicht krijgen in hoe verschillende diversiteitsaspecten een rol spelen bij de seksuele ontwikkeling.
<i>Producten/ Implementatie</i>	Internationale wetenschappelijke publicaties en twee dissertaties.

4.1.3 How young people perceive and practice good sex

<i>Financiering</i>	€ 237.680
<i>Projectleiding</i>	Mw prof.dr E.A. van Zoonen (EUR)
<i>Uitvoering</i>	Eén aio
<i>Looptijd</i>	September 2015 tot september 2018.
<i>Doelstelling</i>	Inzicht krijgen in wat jongeren als "goede seks" beschouwen.
<i>Producten/ Implementatie</i>	Internationale wetenschappelijke publicaties en een eindrapport.

4.1.4 Verlenging bijzondere leerstoel 'Seksuele ontwikkeling, diversiteit en gezondheid'

<i>Opdrachtgever</i>	Henny Verhagen Stichting
<i>Financiering</i>	€ 168.050 (cofinanciering met Rutgers)
<i>Uitvoering</i>	Mw prof.dr I. Vanwesenbeeck
<i>Looptijd</i>	Februari 2016 tot februari 2021.
<i>Doelstelling</i>	Bijdragen aan de (wetenschappelijke) kennis over de sociaal-emotionele en seksuele ontwikkeling en vaststellen wat het belang is van diversiteit (sekse, gender, etniciteit en de interacties hiertussen) voor deze ontwikkeling.

<i>Toelichting</i>	Naast het wetenschappelijk doel is er ook een praktisch doel: de vertaling van deze kennis voor gebruik binnen de praktijk van de gezondheidszorg.
<i>Producten/Implementatie</i>	Internationale wetenschappelijke publicaties en vakpublicaties.

4.1.5 *Leaving the normative highway*

<i>Financiering</i>	€ 49.653
<i>Projectleiding</i>	Dr Th. Steensma
<i>Looptijd</i>	September 2016 tot september 2017.
<i>Doelstelling</i>	Weg van de normatieve snelweg: Een exploratie van niet-binaire gender- en seksualiteitsontwikkeling – Een kwalitatieve biografische interviewstudie
<i>Producten/Implementatie</i>	Open access publicatie in een internationaal tijdschrift.

4.1.6 *Tomboys and pansies*

<i>Financiering</i>	€ 48.000
<i>Projectleiding</i>	Mw dr M. Groeneveld
<i>Looptijd</i>	September 2016 tot september 2018.
<i>Doelstelling</i>	In deze studie wordt het verband onderzocht tussen boodschappen van ouders over gender (non-)conformiteit en de normen van kinderen over gender in verschillende culturen. Deze studie zal zich richten op jonge Nederlandse en Turkse gezinnen in Nederland, waarbij diverse onderzoeksvragen centraal staan Met deze studie hopen we inzicht te krijgen in gezinsprocessen die de houdingen ten opzichte van gender (non-)conformiteit van kinderen beïnvloeden, omdat tolerantie en acceptatie van anderen cruciaal zijn voor harmonieuze sociale interacties en relaties, vooral in een multiculturele samenleving als Nederland.
<i>Producten/Implementatie</i>	(Open access) artikelen in internationale tijdschriften.

4.1.7 *A safer climate for LGBT students?*

<i>Financiering</i>	€ 49.545
<i>Projectleiding</i>	Mw H. Felten MA
<i>Looptijd</i>	Januari tot december 2017.
<i>Doelstelling</i>	Inzicht verwerven in de mogelijke effecten van GSA's voor LHBT jongeren. De nadruk ligt hierbij op VMBO leerlingen. De data wordt verzameld door middel van interviews met LHBT leerlingen op het VMBO en focusgroepen op VMBO's met de actieve GSA leerlingen.
<i>Producten/Implementatie</i>	Onderzoeksrapport en wetenschappelijk artikel.

4.1.8 Explore your own sexual values: play Sexy Lexy

<i>Financiering</i>	€ 50.000
<i>Projectleiding</i>	Mw E. Tromp Msc
<i>Looptijd</i>	Augustus 2017 tot augustus 2018.
<i>Doelstelling</i>	Sexy Lexy is een spel in app-vorm waarin jongeren met een LVB (lichte verstandelijke beperking) spelenderwijs de omgangsvorm en -normen van seksualiteit kunnen verkennen. Het onderzoek focust op de volgende vragen: helpt het spel jongeren zich open te stellen voor andere normen en waarden rond seks(ualiteit) en vinden jongeren het leuk om het spel te spelen.
<i>Producten/ Implementatie</i>	App op grond van evaluatie van het interactieve digitale spel.

4.1.9 Sexual integrity in a sports environment: to a scientifically justified definition and operationalizations

<i>Financiering</i>	€ 27.100
<i>Projectleiding</i>	Mw E. van der Steeg Msc
<i>Looptijd</i>	Januari 2018 tot maart 2019.
<i>Doelstelling</i>	Seksuele grensoverschrijding met betrekking tot kinderen is een groot maatschappelijk probleem. De sportomgeving is niet altijd een veilige plek voor kinderen. Bestaand onderzoek is vooral gericht op prevalentie en preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sport, niet op seksuele integriteit als een ontwikkeltaak van jonge sporters noch op seksuele integriteit als pedagogische taak en professionele competentie van sportbegeleiders.
<i>Producten/ Implementatie</i>	De constructie van een wetenschappelijk onderbouwde definitie van seksuele integriteit in de sportcontext (inclusief lichamelijke opvoeding) en het vaststellen van werkbare en betekenisvolle operationalisaties van dit concept.

4.1.10 Addressing the needs of LGBTQIA+ youth in out-of-home care

<i>Financiering</i>	€ 46.891
<i>Projectleiding</i>	Mw dr M. López López
<i>Looptijd</i>	Oktober 2017 tot april 2019.
<i>Doelstelling</i>	Met het Audre project willen we de ervaringen en behoeftes onderzoeken van LHBT jeugdigen die opgroeien in een pleeggezin, gezinshuis of residentiële groep. Daarnaast bestuderen we de attitudes, normen, waarden en sensitiviteit van pleegouders en groepsleiders ten aanzien van de seksuele oriëntatie en genderidentiteit van LHBT jeugdigen. Door middel van een participatief design worden jeugdigen en jongvolwassenen betrokken bij alle fases van het onderzoeksproject. We gaan samen met hen en hun opvoeders na hoe we een stimulerende, non-discriminerende context kunnen creëren, waar ruimte is voor de seksuele oriëntatie en genderidentiteit van elke individuele jeugdige.
<i>Producten/ Implementatie</i>	Wetenschappelijke rapporten en presentaties.

4.1.11 *Sexual Health Promotion for Adolescents With Intersex Conditions/ Atypical Sex Anatomy*

<i>Financiering</i>	€ 50.000
<i>Projectleiding</i>	Dr T.C. van de Grift
<i>Looptijd</i>	Mei 2018 tot november 2019.
<i>Doelstelling</i>	Niet iedereen wordt geboren met een typisch mannen- of vrouwenlichaam: zo'n 85 duizend Nederlanders hebben een atypische geslachtsontwikkeling (ook wel intersekse genoemd). Hoewel het hier vooral om natuurlijk voorkomende variaties gaat, kunnen geheimhouding en/of schaamte een rol spelen, in zowel in de dagelijks leven als in zorg. Er is maar weinig bekend over hoe het hebben van zo'n variatie van geslacht van invloed is op de seksuele ontwikkeling en beleving van jongeren. Zo weten we niet of deze jongeren zich comfortabel voelen om seks te hebben en of ze in dezelfde mate plezier hebben in seks als andere jongeren. Ook is er weinig bekend over hoe ze kijken naar hun eigen lichaam, identiteit en seksualiteit. Dit project is een samenwerking tussen zorgverleners en belangengroepen, en heeft als doel meer kennis te vergaren over dit onderwerp en waar nodig toegankelijk informatiemateriaal te ontwikkelen.
<i>Producten/ Implementatie</i>	Wetenschappelijke rapporten en presentaties.

In 2018 toegekende projecten

4.1.12 *Puberty blocking in transgender adolescents: How well-informed and open to change are the choices made at young age?*

<i>Financiering</i>	€ 47.231
<i>Projectleiding</i>	Mw L.J.J.J. Vrouwenraets MSc
<i>Looptijd</i>	September 2018 tot december 2019.
<i>Doelstelling</i>	Puberteitsremmende behandeling bij transgender jongeren is een onomkeerbare behandeling die de puberteitsontwikkeling stillet. Vraag is echter of jongeren na deze eerste 'vereiste' medische stap ervaren nog een weg terug te hebben, of dat het vanzelfsprekend leidt tot verdere transitie. Middels interviews met ouders en jongeren zal in het onderzoek hier antwoord op gegeven worden.
<i>Producten/ Implementatie</i>	Artikel in internationaal vakblad en een presentatie van de resultaten.

4.1.13 *Toward Psychosexual Maturity. Life-Timing Sexuality in the West-European Psychomedical Sciences (ca 1860-1950)*

<i>Financiering</i>	€ 9.100
<i>Projectleiding</i>	D.F. Janssen (Universiteit Groningen)
<i>Looptijd</i>	Augustus 2018 tot januari 2019.
<i>Doelstelling</i>	De opkomst en consolidatie van seksuele diversiteit en haar vroege empirische sondering staan centraal in deze genealogische en literatuurstudie, welke voornamelijk gericht is op Duitstalige, Franstalige en Engelstalige psychomedische wetenschappen.
<i>Producten/ Implementatie</i>	Onderzoeksrapport en artikelen in internationale wetenschappelijke tijdschriften.

4.1.14 *What does good sexuality education look like? Participatory study with pupils as peer researchers*

<i>Financiering</i>	€ 50.000
<i>Projectleiding</i>	Mw dr M. Cense MSc (Rutgers)
<i>Looptijd</i>	September 2018 tot december 2019.
<i>Doelstelling</i>	Uit de survey Seks onder je 25e (Rutgers en Soa Aids Nederland, 2017) kwam naar voren dat leerlingen niet tevreden zijn met de seksuele vorming op school: ze geven het een magere 5,8. In dit kwalitatieve onderzoek onderzoekt Rutgers hoe het beter kan, door de behoeften van leerlingen in kaart te brengen.
<i>Producten/ Implementatie</i>	Rapport, factsheet en artikel in vaktijdschrift.

4.1.15 *Out of the book closet. Children's literature's influence on adolescents attitude towards sexual and gender diversity*

<i>Financiering</i>	€ 49.963
<i>Projectleiding</i>	Mw dr D. Van Bergen en mw dr S. Parlevliet (Universiteit Groningen)
<i>Looptijd</i>	Mei 2019 tot najaar 2020.
<i>Doelstelling</i>	Dit project verkent of en hoe het lezen van jeugdliteratuur over seksuele en gender diversiteit door leerlingen in de onderbouw van het vmbo-t en havo/vwo een kansrijke interventie lijkt om een (meer) positieve attitude ten opzichte van deze onderwerpen bij deze leerlingen te bewerkstelligen.
<i>Producten/ Implementatie</i>	Wetenschappelijk artikel, symposium en presentaties.

4.1.16 *Vil Du?! Implementing a serious game in the treatment for children who have been sexually abused*

<i>Financiering</i>	€ 49.963
<i>Projectleiding</i>	Mw dr J.J. Endendijk (Universiteit Utrecht)
<i>Looptijd</i>	Juni 2018 tot juni 2019.
<i>Doelstelling</i>	Een wetenschappelijk gefundeerde handleiding maken bij de communicatie app Vil Du?!, een non-verbale communicatie app waarmee kinderen spelenderwijs aan hun therapeut duidelijk kunnen maken wat zij hebben meegemaakt.
<i>Producten/ Implementatie</i>	Symposium en artikelen in vaktijdschriften.

Tabel 2. Overzicht van afgesloten en lopende projecten in 2018

Afgerond

- IHLIA-rapportage project 'Digitaliseren diverse periodieken'

Lopend

- Diversiteit, ruimte en seksuele identiteit
- How young people perceive and practice good sex
- Verlenging leerstoel Seksuele ontwikkeling, diversiteit en gezondheid (ism Rutgers)
- Leaving the normative highway
- Tomboys and pansies
- A safer climate for LGBT students?
- Explore your own sexual values: play Sexy Lexy
- Sexual integrity in a sports environment: to a scientifically justified definition and operationalizations
- Addressing the needs of LGBTQIA+ youth in out-of-home care
- Sexual Health Promotion for Adolescents With Intersex Conditions/ Atypical Sex Anatomy

Nieuw

- Puberty blocking in transgender adolescents: How well-informed and open to change are the choices made at young age?
- Toward Psychosexual Maturity. Life-Timing Sexuality in the West-European Psychomedical Sciences (ca 1860-1950)
- What does good sexuality education look like? Participatory study with pupils as peer researchers
- Out of the book closet. Children's literature's influence on adolescents attitude towards sexual and gender diversity
- Vil Du?! Implementing a serious game in the treatment for children who have been sexually abused

Onderzoek in het nieuws

Het proefschrift *Sexy adventures. An ethnography of youth, sexuality and social media*, van Marijke Naezer, onderdeel van het meerjarenproject *Diversiteit, ruimte en seksuele identiteit* was veel in het nieuws. Het FWOS financierde dit traject.

Enkele voorbeelden:

- Volkskrant *Jongeren kunnen baat hebben bij sexy avonturen op sociale media*
- Nos radioprogramma Nieuws BV: *Sexting kan juist goed zijn voor jongeren.*
- Onderwijstijdschrift Didactief: *Internet en seksuele ontwikkeling; Seks plus sociale media, dat is bij jongeren toch vragen om moeilijkheden? Nijmeegs onderzoek nuanceert dit stereotiepe beeld.*
- Algemeen Dagblad: *Sexting levert jongeren ook veel moois op ; Sociale media zijn soms eng en gevaarlijk, maar ook spannend, romantisch en leerzaam. Onderzoeker Marijke Naezer van de Radboud Universiteit dook in de wereld van jongeren, sociale media en seksualiteit. "We moeten voorbij de paniek."*
- www.oneworld.nl *Het debat over jongeren en seksualiteit wordt gedreven door angst.*
- De Gelderlander: *Sexting niet alleen slecht: Het levert jongeren ook veel moois op.*
- Het Parool: Een naaktfoto delen is niet erg, doorsturen wel; Jongeren die een sexy selfie delen met hun geliefde, moet je volgens onderzoeker Willemijn Krebbekx niet veroordelen. En trek als school ook niet meteen alle crisisregisters open. Wél doen: degenen aanspreken die beelden aan derden doorsturen.*

Ook voor het proefschrift *Making Sex, Moving Difference. An Ethnography of Sexuality and Diversity in Dutch Schools* van Willemijn Krebbekx was veel aandacht.

- Trouw *Waarom vrijen die pubers in het fietsenhok? Het zijn echt niet alleen de door hun lijf razende hormonen die maken dat jongeren een fietsenhok opzoeken voor een vrijpartij*, zegt antropoloog Willemijn Krebbekx.
- Volkskrant *Fictieve sextingzaak als voorlichting: "Ik wil geen echte naaktvideo vinden hoor".* (Artikel waarin Willemijn Krebbekx commentaar geeft.
- Seksuele vorming.nl: *Shame sexting van dichtbij bestudeerd: wat blijft onzichtbaar?*

5 Financieel beleid

Vastgesteld kan worden dat het financieel beleid ten opzichte van het vorige jaar geen grote structurele veranderingen heeft ondergaan. De kosten van het FWOS exclusief de bestedingen aan de doelstellingen zijn niet of nauwelijks gestegen en binnen de gestelde begroting gebleven. Wat betreft de uitgaven aan lopende en nieuwe doelstellingen is er wel een aanzienlijk hoger bedrag uitgegeven in vergelijking met het voorgaande jaar (€ 275.000 in 2018 tegen € 160.000 in 2017). Met een begroting van € 400.000 voor het jaar 2018 is er dus sprake van een behoorlijke onderbesteding, voornamelijk veroorzaakt door late facturering van sommige projecten uit de midden geldstroom. Deze bedragen schuiven dan op naar het volgende begrotingsjaar (2019). Ook een bedrag van € 20.000 voor implementatie werd niet aangesproken. Voor het jaar 2019 wordt er een licht hoger budget gehanteerd van € 300.000 voor projecten en implementatie. Oorzaak is het succes van de inschrijvingen en toewijzingen van de midden geldstroom (relatief kortlopende projecten van maximaal € 50.000) en een resterend bedrag voor een aflopend lang project.

Naar verwachting zal de reeds eerder genoemde nieuwe call pas in het begrotingsjaar 2020 gaan factureren.

5.1 Overzicht financiële situatie

De staat van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2018 geeft aan dat het beleggingsresultaat over het gehele jaar heeft geresulteerd in een negatief bedrag. Vooral het koersresultaat van de beleggingen in aandelen was teleurstellend (- € 125.000) . Wanneer men dit bedrag compenseert met € 30.000 euro zijnde de rentebaten van de obligaties en dividenden van de effectenportefeuille en de betaling van de beheerskosten van de vermogensbeheerder ad € 30.000 ontstaat een netto beleggingsresultaat (van - € 125.000). Gebudgetteerd was een bedrag van € 150.000 (positief). Het verschil met de werkelijke kosten resulteert dus in een bedrag van € 275.000.

Het vermogen is het afgelopen jaar met € 450.000 afgenomen. Dit bedrag bestaat dus uit het negatieve beleggingsresultaat minus de besteding aan de doelstellingen (€ 275.000) en diverse kosten.

Het eigen vermogen bedroeg op 31 december 2018 ongeveer € 2.700.000. De in 2018 aangegane verplichtingen zijn hier vanzelfsprekend reeds van afgetrokken. De verwachting is dat de onttrekking aan het vermogen in 2019 ongeveer € 300.000 zal bedragen. Hierbij is de verwachting dat de verplichtingen en betalingen aan de nieuwe call *Seksuele ontwikkeling vluchtelingenjeugd* eerst zullen starten in het jaar 2020.

Wat betreft de kostenstructuur is alles binnen budget gebleven.

Publicaties 2018

Een aantal publicaties en rapporten (mede) door FWOS gefinancierd in het kader van onderzoek of onderzoeksprogramma's:

Music as a resource for the sexual self: An exploration of how young people in the Netherlands use music for good sex (Poetics)

Samira van Bohemen, Luna den Hertog, Liesbet van Zoonen

Naaktfoto is niet erg, doorsturen wel (Parool, 22-03-18)

Willemijn Krebbekx

Making Sex, Moving Difference: an Ethnography of Sexuality and Diversity in Dutch Schools (PhD thesis, Universiteit van Amsterdam)

Willemijn Krebbekx

Sexy adventures. An ethnography of youth, sexuality and social media (PhD thesis, Radboud Universiteit)

Marijke Naezer

What else can sex education do? Logics and effects in classroom practices (Sexualities)

Willemijn Krebbekx

Watching six-packs, chilling together, spreading rumours: enacting heteronormativity through secondary school friendships and teaching practices (Gender and Education)

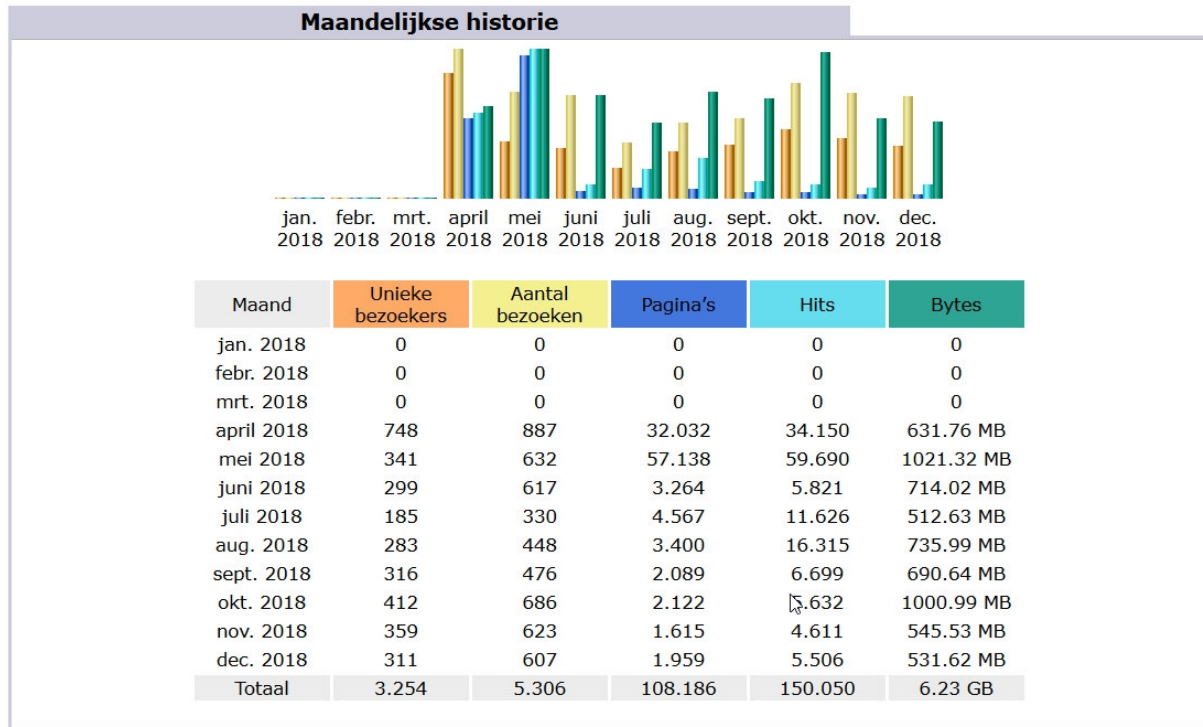
Willemijn Krebbekx

Bijlage: Collectiebeheer

Het FWOS is de rechtsopvolger van de Dr. Edward Brongersma Stichting en in die hoedanigheid eigenaar van de archieven die Brongersma bij zijn dood heeft nagelaten. Deze archieven worden beheerd door Rutgers in Utrecht en het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) in Amsterdam. Van beide archiefdelen is vóór 2012 onder verantwoordelijkheid van de toenmalige Commissie Collectiebeheer een inventaris gemaakt. Met de voltooiing daarvan hield de commissie feitelijk op te bestaan. Scheidend bestuurssecretaris dr Th. van der Meer blijft voor de archiefbeheerders contactpersoon met het FWOS en adviseert het bestuur over verzoeken tot inzage van de collecties.

Vanwege (privacy) gevoelig materiaal in zowel archieven als inventarissen zijn ze geen van alle openbaar. Inzage wordt alleen – onder strikte voorwaarden – verleend voor wetenschappelijk onderzoek, in principe onder verantwoordelijkheid van een wetenschappelijke instelling.

Aanvragen tot inzage van het gehele archief worden gewoonlijk afgewezen. Ook verzoeken tot inzage voor niet-wetenschappelijke doeleinden of zeer algemene aanvragen met betrekking tot de opvattingen van Brongersma worden afgewezen omdat die in zijn publicaties te vinden zijn.

UITLEG TERMEN

Unieke bezoekers = uniek aantal personen dat onze website heeft bezocht

Aantal bezoeken = aantal bezoeken aan de website

Pagina's = aantal pagina's dat werd bekeken door de bezoekers

Hits = aantal pagina's en bestanden (plaatjes, pdf-jes) die worden 'verzonden' door de webserver naar de bezoeker; 1 pagina met 3 plaatjes levert dan bijvoorbeeld 4 hits op

Bytes = het totale verkeer in MB (als iemand een pdf opvraagt van 2MB levert dat 2MB verkeer op)

Vergelijking en prognose

In 2008 telden we 2.111 unieke bezoekers = startjaar monitoring bezoekers

In 2010 telden we 4.240 unieke bezoekers = 100% meer bezoekers t.o.v. 2008*

In 2015 telden we 8.555 unieke bezoekers = 305% meer bezoekers t.o.v. 2008

In 2016 telden we 6.434 unieke bezoekers = 25% minder bezoekers t.o.v. 2015

NB: De cijfers over 2017 en het begin van 2018 zijn door technische mankementen bij wisselen van server helaas verloren gegaan.

* In 2010 trok de website een piek aan bezoekers door de publiciteit rond de FWOS conferentie Seksuele Opvoeding van Jonge kinderen? Gewoon doen!

Bron: FWOS - 1 februari 2019

**Stichting Fonds Wetenschappelijk
Onderzoek Seksualiteit**

Rapport inzake de
jaarrekening 2018

INHOUDSOPGAVE	2
FINANCIEEL VERSLAG	
Financiële positie	3
JAARREKENING	
Bestuursverslag over 2018	5
Balans per 31 december 2018	7
Staat van baten en lasten over 2018	8
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	9
Toelichting op de balans per 31 december 2018	11
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018	13

FINANCIELE POSITIE

Vermogensstructuur

De financiële positie per 31 december is als volgt weer te geven:

	31 december 2018		31 december 2017	
(in euro's)		%		%
Eigen vermogen	2.692.503	84,5	3.120.091	95,6
Kortlopende schulden	495.198	15,5	143.084	4,4
Balanstotaal	3.187.701	100,0	3.263.175	100,0

Het onderstaande overzicht geeft een beeld van de ontwikkeling van de financiële positie ultimo het verslagjaar.

	Ultimo 2018	Ultimo 2017
(in euro's)		
Beschikbaar op lange termijn		
Eigen vermogen	2.692.503	3.120.091
Vastgelegd op lange termijn		
Financiële vaste activa	2.320.811	2.428.485
Beschikbaar werkkapitaal	371.692	691.606
Het werkkapitaal bestaat uit:		
Vlottende activa	866.890	834.690
Kortlopende schulden	495.198	143.084
	371.692	691.606

Uit deze opstelling blijkt een afname van het werkkapitaal met € 319.914. Deze is als volgt te verklaren:

(in euro's)

Toename overige vorderingen en overlopende activa	<u>360.908</u>	360.908
Toename crediteuren	352.114	
Afname liquide middelen	<u>328.708</u>	680.822
		<hr/>
Afname werkkapitaal		319.914

1.2 Staat van herkomst en besteding der middelen

(in euro's)

Liquide middelen 31 december 2018		708.156
Herkomst der middelen		
Nettoresultaat		-427.588
Afname effecten	107.674	
Toename crediteuren	<u>352.114</u>	459.788
		<hr/>
Cash flow		740.356
Besteding der middelen		
Toename overige vorderingen en overlopende activa	<u>360.908</u>	360.908
		<hr/>
Liquide middelen 31 december 2018		379.448

BESTUURSVERSLAG OVER 2017

Algemeen
Gegevens organisatie

De statutaire naam van de organisatie is Stichting Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Seksualiteit en is statutair gevestigd te Amsterdam. De organisatie wordt gedreven in de rechtsvorm stichting.

De stichting werd op 9 februari 1979 opgericht voor notaris G.H. van Empel te Utrecht. De statutaire zetel van de stichting is Amsterdam. De laatste statutenwijziging vond plaats op 19 juni 2008. De stichting is ingeschreven in het stichtingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam te Amsterdam onder nummer 41222606.

Missie, visie en beleid

Overeenkomstig de statuten heeft de stichting ten doel:

Het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek van de seksualiteit, in het bijzonder de ontwikkeling van het seksuele leven van kinderen en jeugdigen, met inbegrip van de verschijningsvormen van erotische en seksuele relaties van kinderen en jeugdigen, en de betekenis van dit alles voor wetgeving, rechtspraak, opvoeding en maatschappelijk leven;

Ter invulling van dit doel geeft het fonds prioriteit aan onderzoeksprojecten, en indien aan de orde voorlichtingsprojecten, waarin seksualiteit behandeld wordt als deel van een bredere emotionele, sociale en cognitieve ontwikkeling, gesitueerd in een concreet omschreven sociaal-culturele context.

Door het verlenen van financiële ondersteuning aan bovengenoemde projecten beoogt het fonds een algemeen maatschappelijk belang te dienen. Ter realisering hiervan voert het fonds een risico-mijdend en inkomstengenererend financieel beleid ten aanzien van het nagelaten vermogen en eventueel komende legaten en schenkingen.

Ter ondersteuning van de doelstelling stelt het fonds de nagelaten bibliotheek en het archief ter beschikking voor wetenschappelijk onderzoek en hierop gebaseerde publicaties. Het fonds doet dit door de verzameling in permanente bruikleen te geven en te houden bij een of meer wetenschappelijke instituten die de verzameling beheren volgens eisen van wetenschappelijk onderzoek en, waar nodig, vertrouwelijkheid

Het fonds beoogt niet het maken van winst.
Nalatenschappen worden door het fonds slechts aanvaard door het voorrecht van boedelbeschrijving.

Het fonds stelt, binnen het kader van zijn onderzoeksbeleid, financiële middelen ter beschikking aan wetenschappelijke onderzoekers en onderzoeksinstellingen voor onderzoeksprojecten die binnen de doelstelling liggen, alsmede voor projecten die op

Stichting Fonds Wetenschappelijk Onderzoek Seksualiteit

wetenschappelijk onderzoek gebaseerde kennis toegankelijk en hanteerbaar maken voor personen en instellingen die werken op de in de doelstelling genoemde relevantie gebieden.

Het fonds stelt financiële middelen ter beschikking aan de beherende wetenschappelijke instituten voor de kosten van bewaring, ontsluiting en het verlenen van toegang tot de in permanente bruikleen gegeven bibliotheek en het archief.

BESTUUR

Naam	Functie	Sinds	Tot
Mevrouw Prof. dr. P.T. Cohen-Kettenis	Algemeen lid	21-06-2011	06-12-2011
	Voorzitter	06-12-2011	heden
De heer J.G. Sloff	Algemeen lid	11-12-2012	30-06-2013
	Penningmeester	01-07-2013	heden
De heer A.W. Tuk	Secretaris	01-10-2016	heden

Ultimo 2019 komen er twee nieuwe bestuurders bij.

Begroting 2019

Rente en dividendopbrengsten	30.000
Geprognosticeerde beleggingsinkomsten (3% gemiddeld)	75.000
Beheerkosten ABNAMRO Bank	-30.000
	<hr/>
Som der baten	75.000
Uitgaven voor wetenschappelijk onderzoek	253.507
Uitgaven voor informatie en implementatie	12.000
DB budget	20.000
Uitgaven voor ondersteuning	43.800
Uitgaven organisatie & bestuur	<u>39.700</u>
Som der lasten	369.007
	<hr/>
Saldo van baten en lasten (ten laste van vrije reserves)	<u>-294.007</u>

Balans per 31 december 2018

(na winstbestemming)

	2018		2017	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Financiële vaste activa		2.320.811		2.428.485
Vlottende activa				
Vorderingen	487.442		126.534	
Liquide middelen	379.448		708.156	
		866.890		834.690
		3.187.701		3.263.175
Eigen vermogen				
Reserves		2.692.503		3.120.091
Kortlopende schulden				
Crediteuren	490.198		138.084	
Overige schulden en overlopende passiva	5.000		5.000	
		495.198		143.084
		3.187.701		3.263.175

Staat van Baten en Lasten over 2018

	Realisatie 2018	Budget 2018	Realisatie 2017
Baten	29.401	50.000	30.202
Lasten			
Besteed aan doelstellingen	274.182	406.391	160.029
Accountants- advieskosten	11.300	15.000	16.504
Kosten jaarverslag	957	1.000	1.049
Bestuur	4.457	6.700	2.020
Kosten organisatie	14.760	17.000	10.354
Koersresultaat	124.611	-100.000	-123.796
Rentelasten en soortgelijke kosten	26.722	30.000	28.682
	182.8078	-30.300	-65.187
Som der lasten	456.991	376.091	94.842
Resultaat	<u>-427.590</u>	<u>-326.091</u>	<u>-64.640</u>
Resultaat bestemming			
Overige reserves	<u>-427.590</u>	<u>-326.091</u>	<u>-64.640</u>

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2018

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Financiële vaste activa

Beursgenoteerde effecten worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van de beursgenoteerde effecten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord, waarbij voor ongerealiseerde waardeveranderingen een herwaarderingsreserve wordt aangehouden. Niet beursgenoteerde effecten worden gewaardeerd tegen (geamortiseerde) kostprijs of lagere reële waarde, bepaald op basis van de individuele effecten.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij de kostprijs afwijkt van de nominale waarde. In dat geval wordt de vordering gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Afwijkingen tussen de kostprijs en de nominale waarde kunnen onder meer ontstaan door (dis)agio of transactiekosten. Indien nodig wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen, waaronder voorzieningen voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde of, als beperkingen in de vrije beschikbaarheid daartoe aanleiding geven, op een lagere waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij de waarde bij het ontstaan van de schuld afwijkt van de nominale waarde. In dat geval wordt de schuld gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Afwijkingen tussen de kostprijs en de nominale waarde kunnen onder meer ontstaan door (dis)agio of transactiekosten.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil van de op het verslagjaar betrekking hebbende baten en lasten met inachtneming van de hiervoor genoemde waarderingsgrondslagen. Lasten die hun oorsprong vinden in het verslagjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Baten

Opbrengsten uit verkoop van goederen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt als alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's met betrekking tot de goederen zijn overgedragen aan de Koper en het bedrag van de opbrengst op betrouwbare wijze kan worden bepaald. De kostprijs van deze verkopen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Bestedingen doelstellingen

De bestedingen in het kader van de doelstellingen worden verantwoord in het jaar dat zij zijn toegezegd of, voor zover dit niet bij toezegging het geval is, in het jaar dat de omvang van de verplichting betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorwaardelijke verplichtingen worden verantwoord in het jaar waarin vast komt te staan dat aan de voorwaarden zal worden voldaan.

Balans per 31 december 2018

Financiële vaste activa

Overige effecten

	2018	2017
	€	€
Effectenportefeuille ABN AMRO Bank N.V.	2.320.811	2.530.359

Viottende activa

	2018	2017
	€	€
Gesubsidieerde aangewezen projecten	487.167	209.855
Rente	275	594
	487.442	210.449

Liquide middelen

	2018	2017
	€	€
ABNAMRO Bank N.V.	371.747	707.808
ING Bank N.V.	7.701	348
	379.448	708.156

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

	2018	2017
	€	€
Stichtingskapitaal	2.269	2.269
Overige reserves	2.690.234	3.117.822
	2.692.503	3.120.091

Kortlopende schulden

	2018	2017
	€	€
Crediteuren	490.198	138.84
Overige schulden en overlopende passiva	5.000	5.000
	495.198	143.084

Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2018

	Realisatie 2018 €	Budget 2018 €	Realisatie 2017 €
Baten			
Giften	<u>50</u>	<u>0</u>	<u>25</u>
Overige baten			
Rentebaten effectenportefeuille	8.974		8.582
Dividend effecten portefeuille	<u>20.377</u>	<u>50.000</u>	<u>21.595</u>
	<u>29.351</u>	<u>50.000</u>	<u>30.177</u>
Besteed aan doelstellingen			
Wetenschappelijke projecten	233.370	330.591	136.483
DB-budget	123	20.000	0
Vacatiegelden (CW)	6.440	6.400	1.891
Vergaderkosten (CW)	2.661	2.400	1.436
Ondersteuning bestuursassistente (CW)	14.625	20.000	12.033
Ondersteuning derden commissiesecretaris (CW)	9.583	15.000	8.186
Implementatie onvoorzien	<u>7.380</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>274.182</u>	<u>394.391</u>	<u>160.029</u>
Personeelsleden			
Bij de stichting waren in 2018 geen werknemers werkzaam.			
Overige lasten			
<i>Accountants- en advieskosten</i>			
Accountants- en advieskosten	<u>11.300</u>	<u>15.000</u>	<u>16.504</u>
<i>Kosten jaarverslag</i>			
Kosten jaarverslag	<u>957</u>	<u>1.000</u>	<u>1.049</u>
<i>Bestuur</i>			
Vacatiegelden	1.160	1.600	478
Reis-en verblijfkosten	1.401	1.500	766
Vergaderlocaties	665	600	359
Overige kosten	<u>1.231</u>	<u>3.000</u>	<u>417</u>
	<u>4.457</u>	<u>6.700</u>	<u>2.020</u>

Stichting Fonds Wetenschappelijk Onderzoek Seksualiteit

Kosten organisatie

Website beheer	6.372	5.000	3.780
Opslag stichtingsarchief	2.555	3.000	2.020
Kantoorkosten	201	1.000	236
Document delen	510	500	201
Bestuursassistentie	5.122	5.000	3.517
Onvoorzien	0	2.500	600
	<u>14.760</u>	<u>17.000</u>	<u>10.354</u>

Koersresultaat

Koersresultaat	<u>124.611</u>	<u>-100.000</u>	<u>-123.796</u>
----------------	----------------	-----------------	-----------------

Financiële lasten

Rentelasten en soortgelijke kosten

Rentelasten en soortgelijke kosten	<u>26.722</u>	<u>30.000</u>	<u>28.682</u>
------------------------------------	---------------	---------------	---------------